

Vurdering af krav til arbejdsstyrke og arbejdstid, hvis Danmark i år 2020 skal være det 10. rigeste land i verden eller i OECD¹

29. november 2011

Indledning

Nærværende notat redegør for de krav, der skal stilles til henholdsvis arbejdsstyrke og arbejdstid, såfremt Danmark i år 2020 skal være blandt de 10 rigeste lande i verden eller blandt de 10 rigeste land i OECD målt ved BNP pr. indbygger. Beregningerne tjener således til at nuancere en af de ti målsætninger omhandlende Danmarks status i år 2020, som daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen præsenterede i efteråret 2009. Analysen af kravet til ændring i arbejdstiden er gennemført under antagelse om at den ændrede arbejdstid ikke påvirker satsreguleringen.

I en standardiseret DREAM beregning vil hensigten med at forøge enten arbejdsstyrken eller arbejdstiden være, at man søger at mindske holdbarhedsproblemet gennem en forbedring af det primære budget. Hensigten med de arbejdsmarkedspolitiske tiltag i nærværende analyse er ikke at mindske statens fremtidige finansieringsproblem, men i stedet vil forbedringen af det primære budget løbende blive anvendt til at skabe et økonomisk råderum, der på kort sigt kan generere en vækst i BNP, der er tilstrækkelig til, at den ønskede målsætning i år 2020 opnås. Således er det primære budgetoverskud i de fire marginaleksperimenter fastholdt til samme niveau som i grundforløbet. Gennemgangen af resultaterne vil derfor fokusere på kravene til opnåelse af målsætningerne frem for de langsigtede konsekvenser for de offentlige finanser af de gjorte tiltag, der ellers er centrale for en almindelig analyse anvendende DREAM.

Forøgelse af arbejdsstyrken på bekostning af antallet af modtagere af overførselsindkomst eller forøgelse af den ugentlige arbejdstid vil gennem en stigning i den produktive beskæftigelse medføre større produktion, indkomst og forbrug. Et forhøjet aktivitetsniveau styrker de offentlige indtægter, som i begge forløb vil dominere stigningen i de offentlige udgifter. Således vil scenarierne udført som en standardiseret DREAM beregning resultere i en forbedring af den primære saldo og vil dermed formindske det offentliges fremtidige finansieringsproblem. Som anført ovenfor ønskes det imidlertid her, at forbedringen af det primære budget relativt til grundforløbet i stedet omsættes til disponibel indkomst, der yderligere kan styrke BNP. Således modelleres der i hver periode en lumpsumtransferering fra staten til husholdningerne, der er bestemt således, at det primære budget er uændret relativt til grundforløbet. Transfereringen kan evt. simulere en skattelettelse.

Under disse forudsætninger vil en opnåelse af målsætningen om en placering blandt de 10 rigeste lande i verden målt ved BNP pr. capita kræve, at 423.000 personer overgår til

¹ Denne analyse er bestilt af DA.

arbejdsstyrken fra en status som overførselsmodtagere. En opnåelse af målsætningen om en placering blandt de 10 rigeste lande i OECD målt ved BNP pr. capita vil kræve, at 204.000 personer overgår til arbejdsstyrken fra en status som overførselsmodtagere.

I scenariet hvor målsætningen om en placering blandt de 10 rigeste lande i verden målt ved BNP pr. capita søges opnået gennem en ændring af arbejdstiden, der ikke påvirker satsreguleringen, er kravet en stigning i arbejdstiden på 15 pct. svarende til ca. 5,5 timers yderligere arbejdstid om ugen. For at opnå en placering blandt de 10 rigeste OECD lande er kravet en stigning i arbejdstiden på 7 pct. svarende til ca. 2,5 timers yderligere arbejdstid om ugen.

Tekniske forudsætninger for beregningerne

Den modeltekniske forklaring på, at en almindelig holdbarhedsberegning, hvor enten arbejdstid eller arbejdsstyrke øges, ikke er hensigtsmæssig i nærværende eksperimenter er, at holdbarhedsgevinsten simpelthen ikke kommer husholdningerne til gode. Besparelsen på det primære offentlige budget afspejler sig ikke i BNP, hvorfor de arbejdsmarkedspolitiske krav vil være større end, når gevinsten udbetales løbende til husholdningerne som en lumpsumtransferering. Resultatet er dermed, at den offentlige sektor blot suger penge ud af økonomien.

At størrelsen af holdbarhedsproblemet og dermed den transferering, der i år 2080 er teknisk nødvendig for at lukke modellen, ikke indvirker på BNP, skal netop tilskrives timingen for lukning af modellen. At placere denne langt ude i fremtiden er gjort med det formål ikke at lade lukningen indvirke på agenternes adfærd. Betragter man BNP som indkomst, vil en transferering til eller fra udlandet pga. timingen således ikke påvirke forbrugernes indkomst, ikke indvirke på privatforbruget og dermed ikke påvirke BNP i produktionsmæssig forstand. For at opnå denne BNP effekt kræver det, at provenugevinsten i stedet modelleres som en løbende lumpsumtransferering til forbrugerne. Således påvirkes deres disponible indkomst i hver eneste periode og dermed deres adfærd.

Når der sigtes mod et bestemt BNP mål i år 2020 ved at overflytte personer til arbejdsstyrken eller ved at øge arbejdstiden, sker dette i disse eksperimenter med henblik på at skabe vækst og ikke med det formål for øje at forbedre holdbarheden. Ved at fastholde det primære budget på niveauet fra grundforløbet og samtidig flytte folk ind i arbejdsstyrken, skabes et løbende råderum, der her giver sig udslag i en løbende ikke-indkomstafhængig transferering fra den offentlige sektor til husholdningerne i hver af de perioder, hvor arbejdsstyrken ændres. Holdbarhedsproblemet vil med denne tilgang udelukkende ændres ved at den nødvendige transferering fra udlandet der skal sikre finanspolitisk holdbarhed måles relativt til BNP, der jo er steget relativt til grundforløbet.

Marginaleksperimenterne er afviklet som stød til et scenarie, der adskiller sig fra grundscenariet i DREAMs langsigtede fremskrivning 2011 ved at inkludere opdateret data for den funktionelle fordeling af den offentlige forbrugsudgift, tilbagetrækningsaftalen i Reformpakken 2020 fra maj 2011, en antagelse om permanent mervækst i de offentlige sundheds- og ældreplejeudgifter, samt en ophævelse af skattestoppets nominalprincip fra 2012 for andre skatter og afgifter end ejendomsværdibeskatningen.

Den krævede ændring i hhv. arbejdstiden og arbejdsstyrken for at opnå det ønskede BNP mål annonceres over for modellens agenter i år 2011, hvor den også påbegyndes indført. Egentlig er udviklingen efter år 2020 ikke relevant for fastlæggelse af kravspecifikationen,

men tiltagene er blot fortsat efter dette tidspunkt. Den løbende ikke-indkomstafhængige overførsel fra den offentlige sektor til husholdningerne svarende til forbedringen af det primære budget relativt til grundforløbet påbegyndes ligeledes i år 2011.

BNP målet er bestemt på grundlag af internationale fremskrivninger leveret af Dansk Arbejdsgiverforening i hvilke kravet om en placering som det 10. rigeste land i verden i år 2020 kan opnås, såfremt Danmark det pågældende år øger sit BNP pr. capita med 13,9 pct. relativt til et her specificeret grundforløb. Kravet om en placering som det 10. rigeste land i OECD i år 2020 kan opnås ved at Danmark i 2020 øger sit BNP pr. capita med 6,7 pct. relativt til grundforløbet. De internationale fremskrivninger er baseret på købekrafts korrigeret BNP per capita i US Dollars. Et krav om en given procentvis ændring i det købekraftskorrigerede BNP per capita målt i US dollar i 2020 vil i DREAM svare til et krav om samme procentuelle stigning i det reale BNP pr. capita².

Korrektionen i arbejdstiden gennemføres som en skalering af det fuldtidsækvivalente arbejdsudbud. Således vil ændringen berøre de, der allerede er beskæftigede, men også de der er ledige, men som står til rådighed for arbejdsmarkedet. Forøgelse af arbejdsstyrken gennemføres ved at overflytte individer forholdsmæssigt fra socioøkonomiske grupper uden for arbejdsstyrken ind i arbejdsstyrken. Der overflyttes personer i alderen 17 til 65 år, hvilket sker proportionalt på de enkelte aldre, køn og oprindelse.

Holdbarheden sikres gennem den såkaldte udenlands-lukning, hvor det antages, at transfereringer fra udlandet til den offentlige sektor vælges endogent i år 2080 og frem således, at det samlede forløb er holdbart. Disse transfereringer bruges herefter til at beregne holdbarhedsindikatoren, der bestemmes som den tilbagediskonterede værdi af de nødvendige transfereringer. Specielt for de her udførte eksperimenter er transfereringen såvel som det primære budget fastholdt på niveauet fra grundforløbet.

Makroøkonomisk virkning

Som nævnt ovenfor vil der i det følgende i modsætning til en konventionel DREAM beregning udelukkende blive fokuseret på de adfærdsændringer, der afstedkommer opnåelse af BNP målsætningen i år 2020. Således vil udviklingen efter dette tidspunkt ikke blive berørt. Idet der er benyttet forskellige tiltag for at opnå målsætningerne vil der videre blive fokuseret på årsagen til de observerede forskelle. Ændringerne relativt til grundforløbet er dog kvalitativt identiske i de fire scenarier, hvorfor resultaterne vil blive omtalt sideløbende nedenfor.

Hvis Danmark skal opnå en placering som det 10. rigeste land i verden skal BNP pr. capita målt i faste priser i år 2020 øges med 13,9 pct. relativt til grundforløbet. Skal dette opnås gennem øget arbejdsstyrke er det påkrævet, at 423.000 personer af den eksisterende befolkning skal overflyttes til arbejdsstyrken. Dette svarer til, at arbejdsstyrken i år 2020 er øget med ca. 14,7 pct. relativt til niveauet samme år i grundscenariet. Forøgelsen af arbejdsstyrken ses at foranledige en stigning i beskæftigelsen på 14,6 pct. i år 2020 relativt til grundforløbet, jf. Tabel 1. For at opnå en placering som det 10. rigeste land i OECD i 2020 skal BNP pr. capita målt i faste priser i år 2020 øges med 6,7 pct. relativt til grundforløbet. Dette kræver at 204.000 personer af den eksisterende befolkning skal overflyttes til

² Den nominelle valutakurs og det udenlandske prisniveau er begge eksogene i DREAM. Væksten i købekraftskorrigeret BNP udtrykt i udenlandske enheder vil således i DREAM svare til at korrigere for ændringer i det indenlandske prisniveau.

arbejdsstyrken, hvilket svarer til, at arbejdsstyrken i år 2020 er øget med ca. 7,1 pct. relativt til niveauet samme år i grundscenariet. En sådan forøgelse af arbejdsstyrken vil foranledige en stigning i beskæftigelsen på 7,0 pct. i år 2020 relativt til grundforløbet, jf. Tabel 2.

Tabel 1 – Makroøkonomisk virkning ved at opnå placering som 10. rigeste i verden gennem forøgelse af arbejdsstyrken, reale termer

	2015	2020	2025	2030	2040	2050
	----- Indeks, grundforløb = 100 ----					
BNP	113.1	113.9	113.8	113.7	113.5	113.2
Privat forbrug	114.6	115.9	116.3	116.5	116.5	116.2
Offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Individuelt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Kollektivt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Eksport	107.5	111.0	111.7	111.8	111.6	111.2
Import	109.9	108.2	107.9	107.9	107.8	107.6
Investeringer	137.6	119.5	115.1	114.5	113.8	113.4
Beskæftigelse, 1000 pers.	115.1	114.6	114.5	114.5	114.2	113.6
- Private sektorer	119.4	119.1	119.0	119.0	118.7	117.9
- Offentlige sektor	104.2	103.5	103.6	103.7	103.8	103.6
	----- Ændring, procentpoint ----					
Arbejdsløshed, procent	-0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Offentlige budget overskud, pct. af BNP	0.0	0.0	0.1	0.2	0.3	0.3
- Offentlige primære budget overskud	-0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1
- Offentlige netto rente udgifter	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	-0.2

Kilde: Egne beregninger

Tabel 2 – Makroøkonomisk virkning ved at opnå placering som 10. rigeste i OECD gennem forøgelse af arbejdsstyrken, reale termer

	2015	2020	2025	2030	2040	2050
	----- Indeks, grundforløb = 100 ----					
BNP	106.4	106.7	106.7	106.7	106.6	106.4
Privat forbrug	107.0	107.7	107.9	108.0	108.0	107.9
Offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Individuelt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Kollektivt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Eksport	103.8	105.4	105.8	105.8	105.7	105.5
Import	104.8	104.0	103.9	103.9	103.8	103.7
Investeringer	118.1	109.6	107.4	107.1	106.7	106.6
Beskæftigelse, 1000 pers.	107.3	107.0	107.0	107.0	106.8	106.6
- Private sektorer	109.4	109.2	109.2	109.2	109.0	108.6
- Offentlige sektor	102.1	101.7	101.8	101.8	101.8	101.7
	----- Ændring, procentpoint ----					
Arbejdsløshed, procent	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Offentlige budget overskud, pct. af BNP	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2
- Offentlige primære budget overskud	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1
- Offentlige netto rente udgifter	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1

Kilde: Egne beregninger

Tabel 3 – Makroøkonomisk virkning at opnå placering som 10. rigeste i verden gennem opjustering af den ugentlige arbejdstid, reale termer

	2015	2020	2025	2030	2040	2050
	----- Indeks, grundforløb = 100 -----					
BNP	113.3	113.9	114.0	114.1	114.3	114.4
Privat forbrug	115.6	117.0	117.4	117.7	118.0	118.0
Offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Individuelt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Kollektivt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Eksport	107.2	110.6	111.4	111.6	111.9	112.0
Import	110.4	108.5	108.4	108.4	108.5	108.5
Investeringer	139.3	119.1	115.8	115.5	115.4	115.3
Beskæftigelse, 1000 pers.	99.5	99.4	99.4	99.4	99.4	99.4
- Private sektorer	103.3	103.2	103.3	103.4	103.5	103.5
- Offentlige sektor	90.1	90.0	90.0	90.0	89.9	89.9
	----- Ændring, procentpoint -----					
Arbejdsløshed, procent	0.4	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6
Offentlige budget overskud, pct. af BNP	0.0	0.0	0.1	0.2	0.3	0.4
- Offentlige primære budget overskud	-0.1	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1
- Offentlige netto rente udgifter	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	-0.2

Kilde: Egne beregninger

Tabel 4 – Makroøkonomisk virkning at opnå placering som 10. rigeste i OECD gennem opjustering af den ugentlige arbejdstid, reale termer

	2015	2020	2025	2030	2040	2050
	----- Indeks, grundforløb = 100 -----					
BNP	106.5	106.7	106.8	106.9	107.0	107.0
Privat forbrug	107.5	108.1	108.4	108.5	108.7	108.8
Offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Individuelt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Kollektivt offentligt forbrug	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Eksport	103.6	105.2	105.6	105.7	105.8	105.9
Import	105.1	104.2	104.1	104.1	104.2	104.2
Investeringer	118.9	109.3	107.7	107.6	107.5	107.5
Beskæftigelse, 1000 pers.	99.8	99.7	99.7	99.7	99.7	99.7
- Private sektorer	101.7	101.7	101.7	101.8	101.8	101.8
- Offentlige sektor	94.9	94.9	94.9	94.8	94.8	94.8
	----- Ændring, procentpoint -----					
Arbejdsløshed, procent	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Offentlige budget overskud, pct. af BNP	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2
- Offentlige primære budget overskud	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1
- Offentlige netto rente udgifter	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1

Kilde: Egne beregninger

Hvis målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i verden alternativt opnås gennem forøgelse af det timekorrigerede arbejdsudbud er kravet i år 2020 en stigning i arbejdstiden på ca. 14,7 pct. Dette afstedkommer en stigning i beskæftigelsen målt i effektive enheder på 13,4 pct. relativt til grundforløbet.³ Beskæftigelsen målt i antal personer vil dog

³ Beskæftigelse målt i effektive enheder omfatter en sammenvejning af beskæftigelsen målt i antal personer og de pågældendes produktivitet og arbejdstid.

falde med 15.000 personer, idet samme produktion nu kan opnås med et færre antal beskæftigede. I 2020 er beskæftigelsen faldet med 0,6 pct. relativt til grundforløbet, jf. Tabel 3. Ledigheden er øget med 0,5 procentpoint. Det skal bemærkes, at stigningen i (makro)ledigheden skal tilskrives fagforeningernes adfærd. Fagforeningerne begrænser det effektive arbejdskraftsudbud således, at medlemmernes disponible indkomst korrigeret for disnyttten ved arbejde maksimeres. Bestemmelse af det fagforeningsbestemte arbejdskraftudbud sker under hensyntagen til, at et arbejdskraftudbud, der ligger under det, som det enkelte individ ville udbyde udløser understøttelse. Disse antagelser genererer et arbejdskraftudbud, der er lavere end det, som det enkelte individ ville vælge og dermed øget ledighed. Hvis målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i OECD skal opnås gennem forøgelse af det timekorrigerede arbejdskraftudbud er kravet i år 2020 en stigning i arbejdstiden på ca. 7,1 pct. Dette afstedkommer en stigning i beskæftigelsen målt i effektive enheder på 6,5 pct. relativt til grundforløbet. Beskæftigelsen målt i antal personer vil falde med 7.500 personer, en reduktion på med 0,3 procent, jf. Tabel 4. Ledigheden stiger med 0,3 procentpoint.

Generelt absorberer de private sektorer næsten hele beskæftigelsesstigningen ved stød til arbejdskraftudbudet, mens stigningen i den offentlige beskæftigelse er forholdsmæssigt begrænset, jf. Tabel 1. I tilfældet hvor målsætningen opnås gennem et øget fuldtidsækvivalent arbejdskraftudbud er beskæftigelsen i den offentlige sektor målt i antal personer faldet. Årsagen er, at de i forvejen beskæftigede nu udbyder flere produktive enheder og skaber et merudbud i forhold til beskæftigelsesbehovet i den offentlige sektor. Som konsekvens falder beskæftigelsen målt i antal personer i den offentlige sektor. De private sektorer drager ligeledes fordel af en mere produktiv beskæftigelse, men er herudover i stand til at absorbere en del af, men ikke hele den overflødige beskæftigelse fra den offentlige sektor. Samlet set vil forøgelsen af arbejdstiden dermed nedbringe antallet af beskæftigede personer.

Mængden af jord og eksportmarkedernes størrelse kan ikke følge med den almindelige opskalering af økonomien, som det stigende arbejdskraftudbud giver anledning til. Prisen på jord stiger således brat i samtlige scenarier, mest i forløbene hvor arbejdstiden korrigeres. Opfyldelse af målsætning om en placering som det 10. rigeste land i verden gennem øget arbejdsstyrke føre således til en stigning i prisen på jord på 105 procent i 2020, mens en opfyldelse af samme målsætning gennem øget arbejdstid resulterer i en stigning i jordpriser på 126 procent. En opfyldelse af målsætning om en placering som det 10. rigeste land i OECD resulterer i jordprisstigninger på henholdsvis 44 procent i scenariet med øget arbejdsstyrke og 52 procent i scenariet med øget arbejdstid.

Outputprisen i den udenlandskonkurrerende sektor falder brat med respektive 2,4, og 2,3 pct. i forløbene hvor en placering som det 10. rigeste land i verden opnås gennem hhv. øget arbejdsstyrken i antal personer og øget arbejdstid. Opnåelse af en placering som det 10. rigeste land i OECD føre til fald i outputprisen for den udenlandskonkurrerende sektor på 1,2 pct. i både scenariet med øget arbejdsstyrke og i scenariet med øget arbejdstid. Eksporten stiger i alle scenarier som følge af det lave prisniveau og vil være øget med ca. 11 pct. i 2020 relativt til grundforløbet ved en placering som det 10. rigeste land i verden og med ca. 5 pct. i 2020 relativt til grundforløbet ved en placering som det 10. rigeste land i OECD.

Det faldende prisniveau medfører et fald i reallønnen. Produktreallønnen i den udenlandskonkurrerende sektor er i de to scenarier med opnåelse af en placering som det 10. rigeste land i verden gennem henholdsvis øget arbejdsstyrke eller øget arbejdstid faldet med 2,8 og 3,0 pct. relativt til grundforløbet i år 2020, mens reallønnen (defineret ud fra

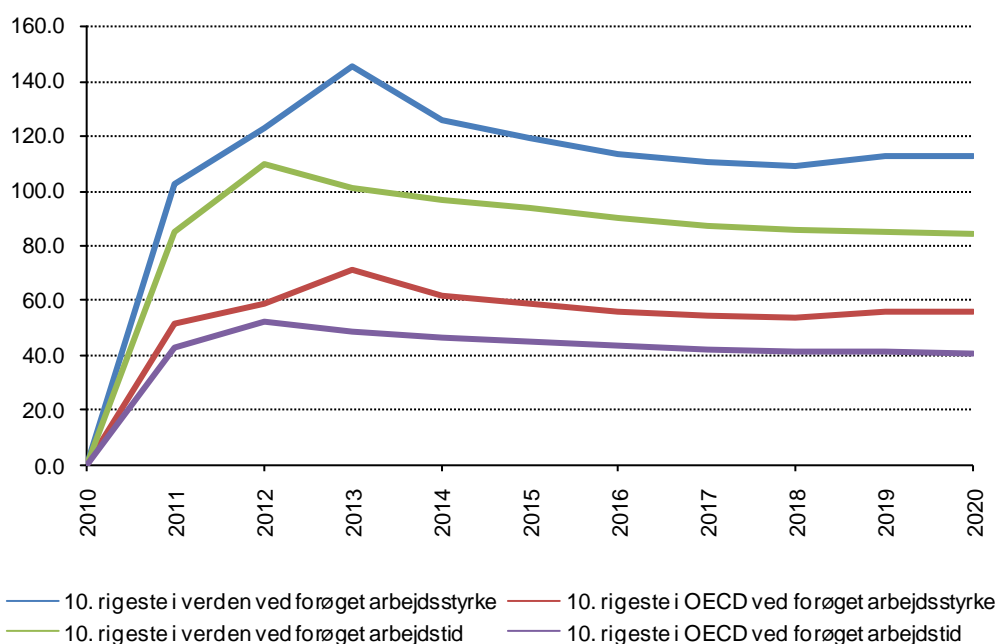
forbrugerprisindekset) på samme tidspunkt er faldet med henholdsvis ca. 4,0 og 3,8 pct. relativt til grundforløbet. Ved opfyldelse af målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i OECD gennem henholdsvis øget arbejdsstyrke eller øget arbejdstid er produktreallønnen faldet med 1,5 og 1,4 pct. relativt til grundforløbet i år 2020, mens reallønnen er faldet med henholdsvis ca. 2,0 og 1,9 pct. relativt til grundforløbet.

På grund af stigningen i både det private og det offentlige forbrug vil importen stige, men idet eksporten stiger relativt mere, vil betalingsbalancen gradvist forbedres gennem alle de alternative forløb.

I fald den forbedring af det primære budget som den øgede fuldtidsækvivalente arbejdsstyrke foranlediger ikke var blevet overført til husholdningerne, havde konsekvensen været, at bl.a. privatforbruget og beskæftigelsen havde været mindre end tilfældet er i de fire ovenstående tabeller, hvorfor man dermed måtte se bort fra en del af den positive effekt på BNP, der genereres gennem disse kanaler. Kravene for opnåelse af målsætningerne havde således været øget væsentligt relativt til ovenstående.

Figur 1 viser det samlede råderum (dvs. forbedringen af det primære budget) der i de fire scenarier overføres til husholdningerne. Opnåelse af målsætningen gennem forøgelse af arbejdsstyrken målt i personer genererer et større råderum end forøgelse af arbejdstiden, idet dette instrument også medfører, at langt færre personer end i grundforløbet er tilknyttet en overførselsindkomst. Opfyldning af målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i verden gennem henholdsvis øget arbejdsstyrke eller øget arbejdstid føre til transfereringer til husholdningerne i 2020 på henholdsvis 113 mia. kr. i 2008 priser og 84 mia. kr. i 2008 priser i år 2020. En opfyldelse af målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i OECD gennem henholdsvis øget arbejdsstyrke eller øget arbejdstid føre til transfereringer til husholdningerne i år 2020 på henholdsvis 56 mia. kr. i 2008 priser og 41 mia. kr. i 2008 priser i år 2020.

Figur 1 - Lumpsumtransferering fra den offentlige sektor til husholdningerne ved antagelse om opnåelse af BNP målsætningen i år 2020, mia. 2008-kr.

Kilde: Egne beregninger

De offentlige finanser

Det stigende aktivitetsniveau vil afstedkomme en stigning i de samlede offentlige indtægter i alternativforløbene relativt til grundforløbet. I 2020 kan det således konstateres, at de samlede indtægter i forløbet hvor en placering som det 10. rigeste land i verden opnås ved en forøgelse af arbejdsstyrken er øget med 5,8 pct. relativt til grundforløbet, mens indtægterne ved en opfyldelse af samme målsætning gennem øget arbejdstid øges med 9,2 pct. En opnåelse af målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i OECD fører til en stigning i de samlede offentlige indtægter på 2,8 pct. hvis målsætningen opnås gennem øget arbejdsstyrke, og en stigning på 4,4 pct. hvis målsætningen opfyldes via øget arbejdstid.

Stigningen i beskæftigelsen målt i produktive enheder er størst i forløbet hvor arbejdsstyrken opjusteres, men samtidig udsættes reallønnen her for det største nedadgående pres. Provenuet fra direkte skatter vil således stige mest i forløbet hvor målsætningen om øget vækst sker gennem forøget arbejdstid. Til trods for, at lumpsumtransfereringen er størst i forløbet, hvor antallet af personer i arbejdsstyrken øges, vil det private forbrug grundet det lavere reallønsfald være marginalt højere i forløbet hvor arbejdstiden ændres. Dette afstedkommer således også øgede indtægter fra moms og afgifter, der bidrager til at forklare, hvorfor det offentlige indtægtsgrundlag her er det mest fordelagtige. Forbedring af den offentlige indtægtsside sker yderligere bl.a. gennem den øgede produktion, der bidrager til øgede indtægter fra selskabsskatter, mens provenuet fra ejendomsskatter vil stige som følge af de markant stigende jordpriser.

Ses der bort fra lumpsumtransfereringen fra den offentlige sektor til husholdningerne kan det konstateres, at de samlede udgifter i år 2020 ved scenariet med opfyldelse af en placering som det 10. rigeste land i verden gennem en forøgelse af arbejdsstyrken faktisk er faldet med 7,1 pct. relativt til grundforløbet. Dette skal primært tilskrives besparelser i overførselsindkomster samt lavere udgifter til offentlig forbrug som følge af lavere priser. Sker opfyldelse af målsætningen gennem øget arbejdstid falder de samlede offentlige udgifter med 0,3 pct., når det ønskede BNP mål opnås. Dette fald skyldes primært lavere udgifter til offentligt forbrug som følge af lavere priser. Idet forhøjelse af arbejdstid ikke indbefatter, at personer uden for arbejdsstyrken inddrages i denne, vil antallet af personer tilknyttet alle andre overførsler end dagpenge i dette forløb være uændret relativt til grundforløbet. Opfyldelse af målsætningen om øget vækst får ledigheden til at stige både hvis væksten sikres gennem øget arbejdsstyrke og hvis den sikre gennem øget arbejdstid. Udgiften til dagpenge i 2020 øges således med ca. 10,3 pct. i forløbet med øget arbejdsstyrke og med ca. 31,6 pct. i forløbet med øget arbejdstid.

Ved opfyldes af målsætningen om en placering som det 10. rigeste land i OECD vil de samlede offentlige udgifter, når der ses bort fra lumpsumtransferering af den primære budgetforbedring til husholdningerne, falde med 3,6 pct. hvis målsætningen opfyldes gennem en forøgelse af arbejdsstyrken, og med 0,2 pct. hvis målsætningen opfyldes gennem øget arbejdstid.

Tillægges lumpsumtransfereringen til de samlede udgifter, vil forløbet med ændring i arbejdstid stadig tegne sig for den største udgiftsstigning til trods for, at det økonomiske råderum og dermed størrelsen af transfereringen til husholdningerne her var væsentligt mindre end i forløbet med øget arbejdsstyrke, jf. Figur 1. Stigningen i de samlede offentlige

udgifter vil med inddragelse af den ikke-indkomstafhængige transferering til husholdningerne i 2020 være på 5,8 pct. i forløbet hvor en placering som det 10. rigeste land i verden opnås gennem øget arbejdsstyrke, og på 9,3 pct. hvis målsætningen opnås gennem øget arbejdstid. Hvis målsætningen om at Danmark i 2020 skal være det 10. rigeste land i OECD opnås gennem øget arbejdsstyrke vil dette resultere i en stigning i de samlede offentlige udgifter inklusiv transfereringer til husholdninger på 2,8 pct. Opnås målsætningen gennem øget arbejdstid vil stigningen i de samlede udgifter være på 4,4 pct.